

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

29 noiembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:
președinte – Petru Ursache,
judecătorii – Petru Moraru, Vladimir Timofti, Nadejda Toma și Constantin Alerguș,

juducând, fără citarea părților recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tudor Cojocar, de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia, Oleg Vitliuc și de avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 mai 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Topchin Vladislav Xxxxx, născut la xxxxx,
originar și domiciliat Xxxxx, Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 11.12.2015 - 24.05.2016;

Instanța de apel: 20.06.2016 - 15.03.2017;

Instanța de recurs: 04.07.2017 - 29.11.2017.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 24 mai 2016, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Vladislav Topchin a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, cu aplicarea art. 364¹ Cod de procedură penală, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani.

Acțiunile civile înaintate de către succesorii părților vătămate, Oleg Vitliuc și Simion Mișcoi privind încasarea prejudiciului material, au fost admise în principiu urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

Acțiunile civile înaintate de succesorii părților vătămate, Oleg Vitliuc și Simion Mișcoi, privind încasarea prejudiciului moral, au fost admise parțial fiind dispusă încasarea din contul lui Vladislav Topchin în beneficiul lui Simion Mișcoi suma de 50000 lei și în beneficiul lui Oleg Vitliuc suma de 50000 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a constatat în fapt că, Vladislav Topchin la 22 noiembrie 2015, aproximativ la ora 16:41, nefiind în stare de ebrietate, posedând permis de conducere valabil de categoria corespunzătoare,

conducând automobilul model „Mercedes Benz C220 CDI” cu n/î XXXXX, pe bd. Dacia, mun. Chişinău din direcţia str. Valea Crucii spre bd. Cuza-Vodă, ajungând în intersecţia bd. Dacia cu str. Burebista, mun. Chişinău, nu a manifestat prudenţă sporită la trafic, nu a apreciat corect situaţia rutieră în care se afla autovehiculul în momentul respectiv, nu a ținut cont de totalitatea factorilor ce caracterizează condiţiile rutiere, existenţa unor obstacole pe sectoarele drumului, intensitatea şi nivelul de organizare a traficului rutier, lăţimea carosabilului, gabaritele vehiculului şi intervalele de siguranţă necesare, de care trebuie să țină cont fiecare conducător la determinarea vitezei, benzii de circulaţie şi modalităţii de conducere a vehiculului, încălcând prevederile pct. pct. 3, 39.1), 45.1), 45.2), 47.1) lit. a), 52.1) ale Regulamentului circulaţiei rutiere, traversând intersecţia bd. Dacia cu str. Burebista, deplasându-se cu viteză neregulamentară de 118 km/h, stabilită conform raportului de expertiză auto-tehnică nr. 10392 din 09 decembrie 2015, dându-şi astfel seama că, conducând autovehiculul în asemenea condiţii poate să prejudicieze sănătatea şi proprietatea persoanelor, nu a prevăzut asemenea urmări, deşi era obligat şi putea să le prevadă, deplasându-se pe banda de circulaţie extremă dreapta, a depăşit pe partea dreaptă vehiculele ce se deplasau cu o viteză mai redusă în aceeaşi direcţie pe benzile alăturate din partea stângă, după care, cu toate că, automobilele ce se deplasau în faţa sa au redus viteza, avertizând astfel despre careva pericol pentru siguranţa traficului, accelerând viteza neregulamentară de 118 km/h stabilită, reîncolonându-se neregulamentar printre automobilele ce se deplasau în aceeaşi direcţie pe benzile alăturate din partea stângă, pe sectorul de drum cu trei benzi de circulaţie, a trecut de pe banda de circulaţie extremă dreapta pe banda de circulaţie extremă stânga, deplasându-se în continuare cu viteza excesivă spre bd. Cuza-Vodă, mun. Chişinău, pe bd. Dacia, 45, vizavi de stadionul FC „Zimbru”, a comis tamponarea pietonilor Cristina Vitliuc şi Cristina Mişcoi, care în acel moment terminau traversarea neregulamentară a carosabilului de la dreapta spre stânga relativ deplasării mijlocului de transport.

În rezultatul accidentului rutier, lui Cristina Vitliuc, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2486 din 03 decembrie 2015, în ansamblu i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viaţă, care a decedat la faţa locului în rezultatul „Hemoragiei acute masive din ruptura aortei descendente”, iar lui Cristina Mişcoi, conform raportului de expertiză medico-legală nr. 2491 din 04 decembrie 2015, în ansamblu i-au fost cauzate vătămări corporale grave periculoase pentru viaţă, care a decedat la 22 noiembrie 2015, ora 18:25 în Instituţia Medico-Sanitară Publică „Institutul Mamei şi Copilului” în rezultatul „Şocului traumatic şi hemoragie”.

3. Procurorul, a contestat cu apel sentinţa solicitând casarea parţială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunţarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă prin care lui Topchin Vladislav, recunoscut vinovat de săvârşirea infracţiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 6 ani 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, prima instanţă la stabilirea pedepsei inculpatului nu a ținut cont de faptul că ultimul a săvârşit o infracţiune

gravă care s-a soldat cu decesul a două persoane.

A indicat apelantul că, scopul educativ și preventiv al pedepsei stabilite lui Vladislav Topchin nu poate fi atins decât prin stabilirea pedepsei 6 ani 8 luni închisoare, deoarece conducând automobilul a ignorat total prevederile Regulamentului circulației rutiere, nu a conștientizat că mijlocul de transport reprezintă un izvor de pericol social sporit pentru toți participanții la trafic.

3.1. Succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, a contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Vladislav Topchin să fie condamnat în baza art. art. 145 alin. (2) lit. p), 163, 217⁵ alin. (1), 266, 310 Cod penal, la detențiune pe viață, să fie admisă acțiunea civilă și dispusă încasarea de la inculpat a prejudiciului material și moral în sumă de 21000000 euro, cu aplicarea sechestrului pe bunurile lui Vladislav Topchin; să fie anulate încheierile cu privire la cererile de recuzare a judecătorului Svetlana Garștea-Bria și admise cererile de recuzare a magistratului și să fie anulată încheierea primei instanțe cu privire la examinarea cauzei pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală iar cauza să fie examinată în procedură generală.

În argumentarea cererii de apel, Simion Mișcoi a invocat că sentința primei instanțe este ilegală și neîntemeiată atât în latura penală cât și în latura civilă.

Prima instanță a conchis eronat de a examina cauza în procedura simplificată, în speță faptele inculpatului fiind încadrate greșit în baza art. 264 alin. (5) Cod penal, de fapt fiind săvârșit un omor dublu, intenționat, la comandă, falsificate probele de către inculpat prin intermediul rudelor sale care anterior au fost angajați în cadrul Poliției rutiere, părăsirea locului accidentului rutier și lăsarea în primejdie a părților vătămate.

3.2. Avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia Oleg Vitliuc, au contestat cu apel sentința solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vladislav Topchin, recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 6 ani 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani și încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc a sumei de 768996,64 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 1000000 euro, cu titlu de prejudiciu moral.

În argumentarea apelului, au invocat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului era obligată să țină cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În speță însă, prima instanță a dat apreciere superficială circumstanțelor privind căința sinceră, fiindcă inculpatul și-a recunoscut vina doar în ședința de judecată, în privința circumstanțelor în care s-a produs accidentul, or, Vladislav Topchin a comis accidentul rutier conducând autoturismul cu viteza de peste 119 km/h în localitate și faptul că după accidentul rutier inculpatul nu a acordat ajutor

părților vătămate.

Lipsa antecedentelor penale, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, neafierea la evidența medicului narcolog sau psihiatru, în opinia apelanților nu constituie temei de aplicare în privința inculpatului a pedepsei minime.

Cu referire la latura civilă, apelanții au indicat că, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei instanța urmează să admită integral acțiunea civilă.

3.3. Avocatul Guțu Valentin în numele inculpatului, a contestat cu apel sentința solicitând casarea parțială a acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, potrivit căreia pedeapsa închisorii aplicată inculpatul să fie suspendată condiționat.

În motivarea apelului avocatul a invocat că, infracțiunea incriminată lui Vladislav Topchin se atribuie la categoria infracțiunilor din imprudență și a fost săvârșită atât din vina inculpatului cât și din vina părților vătămate, care s-au angajat în traversarea carosabilului cu câmpul vizual limitat, în afara trecerii de pietoni, fără a se asigura de lipsa pe carosabil a unităților de transport.

Instanța de judecată la stabilirea pedepsei inculpatului nu a luat în considerație toate circumstanțele pe care putea să le considere ca atenuante și anume: vinovăția mixtă a inculpatului și a părților vătămate în săvârșirea infracțiunii; după săvârșirea accidentului rutier inculpatul a acordat ajutor părților vătămate, a anunțat poliția și salvarea, ulterior a cooperat cu organul de urmărire penală; după săvârșirea accidentului rutier, mama inculpatului a acordat ajutor material în sumă de 31170 lei familiei Mișcoi pentru înmormântarea Cristinei Mișcoi; pe parcursul examinării cauzei, familia inculpatului a întreprins mai multe acțiuni pentru a negocia cu succesorii părților vătămate, dar aceștia au refuzat recuperarea prejudiciului; după pronunțarea sentinței de condamnare, familia inculpatului i-a expediat din nou lui Oleg Vitliuc suma de 50000 lei în calitate de prejudiciu moral, încasarea căreia a fost dispusă prin sentință.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, pronunțată integral la 12 aprilie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de procuror și de avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului, admise apelurile declarate de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi și de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia Oleg Vitliuc, casată parțial sentința în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a fost dispusă încasarea de la Vladislav Topchin în beneficiul succesorului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi și succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc suma a câte 200000 lei pentru fiecare.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, probele administrate în cursul urmăririi penale sunt suficiente pentru a constata că, fapta există, constituie infracțiunea prevăzută de art. 264 alin. (5) Cod penal, a fost săvârșită de inculpat și sunt de natură să permită stabilirea pedepsei.

La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a indicat că, prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. art. 7, 61, 75 Cod penal, ținând cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se califică ca infracțiune gravă, de motivul acesteia, de personalitatea celui vinovat, care se caracterizează

pozitiv, a manifestat căința sinceră față de cele săvârșite, a recuperat benevol prejudiciul moral cauzat și faptul că, acesta nu are antecedente penale, nefiind anterior condamnat, de circumstanțele cauzei, în calitate de circumstanțe atenuante în privința inculpatului au fost stabilite căința sinceră și recuperarea voluntară a prejudiciului moral, iar ca circumstanță agravantă a fost reținută - provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, de condițiile de viață ale familiei acestuia, precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

De asemenea, instanța de apel a reiterat că, cauză penală a fost examinată de către prima instanță în procedura simplificată, prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, care la alin. (8) stabilește noi limite ale pedepsei penale, iar pedeapsa stabilită de prima instanță de 4 ani închisoare se încadrează în noile limite stabilite prin reducerea cu o treime din maximum și din minimum prevăzut de sancțiune și totodată, instanța justificat a aplicat pedeapsa complementară care este obligatorie pentru astfel de infracțiuni.

Instanța de apel a reținut că, prima instanță a ținut cont de cele trei principii care urmează a sta la baza individualizării pedepsei, sancțiunea aplicată inculpatului Vladislav Topchin fiind legală, echitabilă și individualizată.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiată solicitarea părții apărării privind suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii, deoarece în cazul dat urmează a se ține cont de caracterul infracțiunii, care s-a manifestat printr-un grad sporit de prejudiciabilitate, iar prin aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, nu se vor atinge scopurile pedepsei penale - corectarea, reeducarea și prevenirea săvârșirii altor infracțiuni din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

De asemenea, instanța de apel a respins ca neîntemeiate argumentele părții apărării invocate în cererea de apel referitor la faptul că, prima instanță la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei, deoarece deși inculpatul a participat la investigarea cazului și a colaborat cu organul de urmărire penală, totuși în rezultatul infracțiunii săvârșite au decedat două persoane.

Instanța de apel a respins ca nefondată solicitarea succesului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi privind anularea încheierii primei instanțe prin care s-a dispus examinarea cauzei potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, întrucât împotriva sentinței adoptate de prima instanță în urma judecării cauzei în procedura simplificată, părțile pot exercita calea de atac a apelului, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei.

Mai mult, în situația aplicării de către prima instanță a dispozițiilor art. 364¹ Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată să verifice în principiu îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin. (1), (4) Cod de procedură penală și nu poate reține o altă situație de fapt și o altă încadrare juridică decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Subsecvent celor enunțate supra și din aceleași considerente, instanța de apel a respins ca neîntemeiate alegațiile succesului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi precum că, acțiunile inculpatului Vladislav Topchin constituie infracțiunile prevăzute de art. art. 145 alin. (2) lit. p), 163, 217⁵ alin. (1), 266, 310 Cod penal, deoarece acțiunile acestuia întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, circumstanțe stabilite din

totalitatea probelor cercetate.

La fel, instanța de apel a respins ca neîntemeiată cerința apelantului Simion Mișcoi privind anularea încheierilor prin care au fost respinse cererile de recuzare a judecătorului Svetlana Garștea-Bria și ca cererile respective de recuzare să fie admise, deoarece nu au fost constatate temeiuri de anulare a încheierilor respective, acestea fiind emise cu respectarea prevederilor legale, cererile de recuzare fiind neîntemeiate.

În concluzie, instanța de apel a apreciat că, nu există temei de a interveni în latura penală a sentinței.

4.2. În ce privește latura civilă, instanța de apel a reținut că, prima instanță a conchis corect de a admite în principiu acțiunile civile înaintate de Oleg Vitliuc și Simion Mișcoi, privind încasarea prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, or, deși succesorii părților vătămate au prezentat în prima instanță și în apel acte care confirmă anumite cheltuieli suportate, totuși existența și cuantumul acestora nu a fost posibil de a fi stabilit în ședințele de judecată, dat fiind că, aceasta presupune petrecerea unor ședințe de judecată suplimentare și eventualitatea prezentării unor acte confirmative suplimentare, fapt care ar duce la tergiversarea examinării cauzei.

Referitor la pretențiile privind încasarea prejudiciului moral, instanța de apel cu trimitere la prevederile art. art. 1398 alin. (1), 1422 alin. (1), (2) Cod civil, art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă, a stabilit că, suma de câte 50000 lei pentru fiecare succesori al părților vătămate, încasată de către prima instanță cu titlu de prejudiciul moral, nu este în măsură să le acorde o satisfacție morală convenită.

Totodată, instanța de apel a considerat ca fiind exagerate sumele de 1000000 euro și 21000000 euro solicitate de către succesorii părților vătămate în cererile de apel pentru a fi încasate cu titlu de prejudiciu moral și a conchis a încasa de la inculpatul Vladislav Topchin în beneficiul succesoriului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi și în beneficiul succesoriului părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc suma a câte 200000 lei pentru fiecare, cu titlu de prejudiciu moral, sumă pe care a considerat-o rezonabilă.

La fel, instanța de apel a respins ca neîntemeiată cerința apelantului Simion Mișcoi privind aplicarea sechestrului pe bunurile lui Vladislav Topchin, deoarece acesta nu a prezentat probe care ar confirma că neaplicarea măsurilor de asigurare a acțiunii ar face imposibilă executarea eventualei hotărâri judecătorești pronunțată în legătură cu acțiunea civilă.

Mai mult, acțiunea civilă înaintată de Simion Mișcoi a fost admisă în principiu, ultimul fiind în drept să înainteze o asemenea cerință în instanța de drept comun în ordine civilă.

5. Procurorul, în temeiul pct. 6), 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea parțială a acesteia, în partea stabilirii pedepsei, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, instanța la examinarea apelului nu a respectat prevederile art. art. 414-417 Cod de procedură penală, precum și explicațiile de la pct. 14 al Hotărârii Plenumului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din

12 decembrie 2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale în ordine de apel”, decizia instanței de apel este neîntemeiată, nemotivată și pasibilă casării în partea individualizării pedepsei.

Consideră acuzarea că, pronunțând o hotărâre de condamnare cu stabilirea pedepsei închisorii în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, la limita minimă pentru săvârșirea unei infracțiuni cu un grad de prejudiciabilitate sporit care a produs un impact negativ în societate, fiind periclitate valorile ocrotite de stat prin lege, nu a fost atins scopul principal și anume ca sancțiunea penală să-și poată îndeplini mai eficient rolul preventiv-educativ.

Instanțele de fond, la adoptarea hotărârilor au mizat pe argumente ce rezultă din personalitatea inculpatului, de circumstanțele săvârșirii infracțiunii, care însă nu pot substitui acel fapt că, Vladislav Topchin a săvârșit o infracțiune cu un impact social grav, în rezultatul căreia a survenit decesul a două minore.

Astfel, instanța de apel verificând cauza sub aspectul legalității pedepsei penale, urma să aprecieze just, dacă aceasta a fost aplicată în raport nu numai cu sancțiunea normei penale imputate inculpatului, dar cu toate prevederile ce reglementează pedeapsa penală, individualizarea acesteia, precum și alte criterii ce țin de tratamentul juridic penal.

În opinia recurentului, potrivit art. art. 61, 75 Cod penal, în privința inculpatului unica și indiscutabilă metodă de reeducare și corijare, este condamnarea la pedeapsa solicitată de către acuzatorul de stat.

În contextul celor expuse, acuzarea consideră concluziile instanței de fond, menținute prin decizia instanței de apel la capitolul individualizării pedepsei, neconforme scopului legii penale și principiului individualizării răspunderii penale și pedepsei penale.

5.1. Succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, la 10 mai 2017, în temeiul pct. 6), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia solicitând casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat că, examinarea cauzei în instanța de apel s-a petrecut cu grave abateri de la legislația națională și internațională, cauza fiind examinată în lipsa sa, fără a fi legal citat.

Sușține recurentul că de către instanța de apel la examinarea cauzei au fost admise încălcări, deoarece pentru 20 septembrie 2016 a fost numită prima ședință de judecată la care recurentul nu a fost citat în mod legal; la 15 noiembrie 2016, s-a petrecut a doua ședință de judecată cu aberații referitor la învinuirea înaintată inculpatului și inculpat; alături de avocatul inculpatului, Valentin Guțu a participat încă un avocat - Gabriela Corolevschi, iar examinarea cauzei penale a fost amânată pe o perioadă nedeterminată deoarece cauza va fi repartizată altui judecător-raportor, fără a fi indicate motivele, or judecătorul în cauză activează până în prezent în cadrul Curții de Apel Chișinău.

Menționează recurentul că, în faza de urmărire penală, la 07 decembrie 2015, în prezența soției Zinaida Mișcoi și a fiilor Corneliu și Andrian, procurorul i-a dictat să noteze sintagma „cereri, recuzări, nu sunt”, indicându-i unde să semneze, în lipsa unui avocat ales sau din oficiu, la 10 decembrie 2015, în prezența soției și a fiilor i-a indicat unde să semneze în procesele-verbale, fiind

niște file albe, din nou în lipsa unui avocat, iar la 11 decembrie 2015, a înregistrat cauza penală la Judecătoria Botanica, mun. Chișinău.

Consideră recurentul că, i-a fost încălcat grav dreptul la apărare, deoarece fiindu-i numit Mihail Gafton ca avocat din oficiu, care a anexat mandatul la materialele dosarului penal, ulterior însă, a declarat că „s-a produs o confuzie” fiind numit ca avocat pentru Vladislav Topchin; dreptul la un proces echitabil de către instanța de apel, pentru a atenua pedeapsa penală stabilită lui Vladislav Topchin; dreptul la un recurs efectiv, fiind confundată noțiunea de „omor” cu sintagma „accident rutier”, care nu a fost luată în considerație de către instanța de apel.

Menționează că, pedeapsa stabilită lui Vladislav Topchin de 4 ani închisoare este prea blândă în raport cu fapta săvârșită, incorect fiind aplicate și prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, deoarece inculpatul nu a recunoscut integral vina, iar tipul penitenciarului în care acesta urmează să execute pedeapsa a fost stabilit incorect, fără a se ține cont de prevederile art. 3 DUDO, art. 2 alin. (1) CțEDO și art. 24 alin. (1) din Constituția Republicii Moldova

Susține recurentul că, la 11 decembrie 2015, ora 14.00 nu a luat cunoștință cu materialele cauzei penale deoarece se afla în stare de gravă la I.M.S.P. „Institutul de Medicină Urgentă”, secția „Neurochirurgie, boli vertebro-vasculare și cerebrale”.

La fel, de către organul de urmărire penală au fost încălcate prevederile art. art. 59, 61 Cod de procedură penală, refuzând a indica ca prejudiciu moral suma de 1000000 euro, pentru suferințele fizice, psihice și morale cauzate de inculpat.

Mai indică recurentul că, prima instanță nu a fost imparțială la examinarea cauzei, deoarece a respins demersul succesului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi privind numirea unei expertize în comisie, având o atitudine agresivă față de persoana acestuia ca succesori al părții vătămate și civile și ridicând vocea la acesta.

Totodată, în cadrul ședinței de judecată a primei instanțe, din 17 decembrie 2015, inculpatul a declarat că, imediat după săvârșirea infracțiunii s-a deplasat de unul singur la Dispensarul Narcologic amplasat pe adresa str. Petru Rareș, 32, mun. Chișinău, pentru a fi supus unui test de alcoolemie și utilizare a substanțelor narcotice, rezultând astfel că, Vladislav Topchin cade și sub incidența dispozițiilor art. 163 alin. (2) lit. b) Cod penal, lăsarea în primejdie a victimelor, care se aflau într-o stare extrem de gravă, iar faptul, precum, că a rugat pe cineva dintre trecători să cheme ambulanța și poliția nu este decât o aberație declarativă, așa precum ambulanța a fost solicitată de către cet. Veronica Guzun, iar cet. Daniel Dănilă, care a fost martor ocular, a comunicat precum că el personal a apelat poliția, dar nu inculpatul.

Consideră recurentul că, de către prima instanță greșit a fost admisă cererea inculpatului privind examinarea cauzei potrivit prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, fără a se ține cont de explicațiile Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 13 din 16 decembrie 2013 „Cu privire la aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală de către instanțele judecătorești”.

5.2. Succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, la 14 iulie

2017, în temeiul pct. 5), 6), 8), 10), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a mai depus un recurs ordinar, prin care a solicitat casarea deciziei cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat motive similare recursului declarat la 10 mai 2017, subsidiar indicând că, procurorul care a efectuat urmărirea penală, necunoscând limba de stat a confundat termenii juridici, înaintând incorect învinuirea inculpatului, deoarece acțiunile acestuia urmau a fi calificate potrivit art. art. 14 alin. (1), 15, 16 alin. (6), 71 alin. (1), (2), 72 alin. (1) lit. c), alin. (4), 145 alin. (2) lit. m), p), 163, 217⁵ alin. (1), 266, 310 Cod penal.

Susține că, prezintă dubii raportul de examinare medico-legală nr. 2491 din 04 decembrie 2015, precum că înainte de accidentul rutier, Cristina Mișcoi a fost maltrată.

Consideră că, de către instanța de apel, la examinarea cauzei, i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil prevăzut de art. 6 alin. (1) CțEDO, mai mult, instanța nu a respectat prevederile art. art. 101, 414 Cod de procedură penală, menținând în vigoare o sentință ilegală.

5.3. Avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia Oleg Vitliuc, în temeiul pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, au contestat cu recurs ordinar hotărârile adoptate, solicitând casarea acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care lui Vladislav Topchin recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (5) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsa 6 ani 8 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe termen de 5 ani și încasarea de la inculpat în beneficiul succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc a sumei de 768996,64 lei, cu titlu de prejudiciu material și suma de 1000000 euro, cu titlu de prejudiciu moral.

În argumentarea recursului au invocat că, prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului era obligată să țină cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea penală, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

În speță însă, prima instanță a dat apreciere superficială circumstanțelor privind căința sinceră, fiindcă inculpatul și-a recunoscut vina doar în ședința de judecată, circumstanțelor în care s-a produs accidentul, or Vladislav Topchin a comis accidentul rutier conducând autoturismul cu viteza de peste 119 km/h în localitate și faptul că după accidentul rutier inculpatul nu a acordat ajutor părților vătămate.

Lipsa antecedentelor penale, săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni, neafierea la evidența medicului narcolog sau psihiatru, în opinia apelanților nu constituie temei de aplicare a pedepsei minime.

Cu referire la latura civilă, recurenții indică că, instanța de apel nu s-a expus asupra prejudiciului material, făcând trimitere la prevederile art. 387 alin. (3) Cod de procedură penală, însă reclamantul în acțiune și-a motivat poziția prin cecurile prezentate în fața instanței de judecată (în original).

Consideră recurenții că, pentru a nu tergiversa examinarea cauzei, instanțele

de fond urmau a admite acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului material.

La fel, recurenții își exprimă dezacordul cu decizia instanței de apel în latura civilă în partea încasării prejudiciului moral, invocând că, suferințele fizice, rezultate din acțiunile ilegale ale inculpatului Vladislav Topchin, au dus la suportarea unui prejudiciu moral considerabil, care și la momentul de față se răsfrânge atât asupra fizicului succesorului părții vătămate cât și asupra psihicului inclusiv a întregii familii, or în absența unor criterii pe baza cărora să se poată realiza o cuantificare obiectivă a daunelor morale, acestea se stabilesc în raport cu consecințele negative suferite de partea vătămată, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost concepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

În cuantificarea prejudiciului moral, aceste condiții sunt subordonate condiției aprecierii rezonabile pe o bază corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs reclamantului, ceea ce în cazul dat, în opinia recurenților, nu a fost făcut.

Consideră că, instanța de apel incorect a ajuns la concluzia că, suma de 200000 lei este o sumă echitabilă față de cele suportate, or, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral urmează să fie luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice persoanei cât și datele obiective care certifică acest fapt.

În temeiul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, acest criteriu se tratează prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

5.4. Avocatul Guțu Valentin în numele inculpatului, în temeiul pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs hotărârile adoptate, solicitând casarea parțială a acestora, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care pedeapsa aplicată lui Vladislav Topchin să fie suspendată condiționat, cu menținerea în vigoare a sumei prejudiciului moral încasat în beneficiul succesorilor părților vătămate de prima instanță.

În motivarea recursului a invocat că, infracțiunea incriminată inculpatului se atribuie la categoria infracțiunilor săvârșite din imprudență care a fost săvârșită atât din vina lui Topchin Vladislav, cât și din vina părților vătămate Cristina Vitliuc și Cristina Mișcoi, care s-au angajat în traversarea carosabilului cu câmpul vizual limitat, în afara trecerii de pietoni, fără a se asigura de lipsa pe carosabil a unităților de transport.

Cu trimitere la prevederile art. 76 alin. (2) Cod penal, recurentul susține că, instanța de judecată la stabilirea pedepsei nu a luat în considerație toate circumstanțele pe care putea să le considere ca atenuante și anume: vinovăția mixtă atât a inculpatului, cât și a părților vătămate în săvârșirea acestei infracțiuni; faptul că după săvârșirea accidentului rutier Vladislav Topchin nu s-a sustras de la răspundere, dar s-a oprit și a acordat ajutor părților vătămate, a anunțat poliția și salvarea, s-a aflat la locul accidentului rutier până la sosirea poliției și a participat la examinarea locului accidentului rutier, apoi benevol a mers la examinarea medicală pentru stabilirea consumului de băuturi alcoolice, după ce s-a prezentat

la poliție unde a acceptat să fie audiat în calitate de bănuț.

Ulterior, în aceeași zi, Vladislav Topchin a fost reținut și apoi arestat aflându-se în arest preventiv până la momentul pronunțării sentinței de condamnare.

După săvârșirea accidentului rutier, Profira Gribincea, mama inculpatului a acordat ajutor material familiei Mișcoi pentru înmormântarea Cristinei Mișcoi în sumă totală de aproximativ 31170 lei.

Pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată familia inculpatului a întreprins mai multe acțiuni pentru a negocia cu succesorii părților vătămate întru recuperarea prejudiciului cauzat în urma decesului Cristinei Mișcoi și Cristinei Vitliuc, însă aceștia au refuzat.

Indică recurentul că, la 21 ianuarie 2016, reieșind din practica judiciară a Curții Supreme de Justiție stabilită pe categoria dată de dosare, a expediat prin intermediul oficiului poștal succesoriului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi și succesoriului părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc, câte 50000 lei fiecăruia, cu titlu de prejudiciu moral.

Consideră recurentul că, instanțele de fond la stabilirea pedepsei inculpatului nu au luat în considerație toate circumstanțele expuse supra și ca rezultat i-au aplicat o pedeapsă prea aspră.

La fel, recurentul își exprimă dezacordul cu afirmația instanței de apel referitor la respingerea argumentului apărării că infracțiunea a fost săvârșită și din vina părților vătămate, deoarece dacă ultimele nu s-ar fi antrenat neregulamentar în traversarea carosabilului, accidentul rutier nu s-ar fi comis.

La caz, survenirea consecințelor este în raport direct cu acțiunile atât ale părților vătămate, cât și ale inculpatului.

În ceea ce privește prejudiciul moral, recurentul consideră că este exagerat de mare și în acest sens face trimitere la deciziile irevocabile ale Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție emise pe dosarele nr. 1ra-1151/2014 din 21 octombrie 2014 și nr. 1ra-1566/2014 din 26 noiembrie 2014.

6. Asupra recursurilor declarate de partea acuzării a prezentat referință avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului, care a indicat că nu poate fi reținut argumentul procurorului cu privire la faptul că, pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă și nu v-a atinge scopul de reeducare și corijare a acestuia, deoarece executarea pedepsei închisorii stabilită lui Vladislav Topchin nu este suspendată condiționat pentru o perioadă de probațiune.

Argumentele invocate în recursul succesoriului părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, sunt neîntemeiate.

Referitor la recursul declarat de succesoriul părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc, menționează că, de fapt Oleg Vitliuc s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladislav Topchin, iar cererea se află pe rol în Judecătoria Chișinău, sediul Central, ședința de judecată fiind preconizată pentru 09 octombrie 2017, ora 10:00.

În opinia apărării prejudiciul moral în sumă de 1000000 euro solicitat, este exagerat și nu se bazează pe aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice a persoanei cât și pe datele obiective care certifică acest fapt.

7. Judecând recursurile declarate în baza materialelor dosarului și în raport

cu motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile declarate de procuror, de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 10 mai 2017 și de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia, Oleg Vitliuc urmează a fi admise, iar recursurile declarate de avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului și de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 14 iulie 2017, urmează a fi respinse, ca inadmisibile, din următoarele considerente.

7.1. Referitor la recursurile declarate de procuror, de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 10 mai 2017 și de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia, Oleg Vitliuc.

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul instanța este în drept să admită recursul, cu casarea parțială a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu prevederile art. art. 414-417 Cod de procedură penală, instanța de apel trebuie să soluționeze paralel cu starea de fapt și chestiunile de drept, inclusiv: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ ori civil au fost corect aplicate.

În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale menționate, hotărârea instanței urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

În speța de referință, Colegiul penal reține că recurenții contestă decizia instanței de apel în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, considerând că pedeapsa aplicată inculpatului este prea blândă în raport cu fapta săvârșită, instanței i-au fost prezentate probe în susținerea acțiunii civile în partea reparării prejudiciului material, iar suma de 200000 lei dispusă spre încasare, succesorilor părților vătămate, cu titlu de prejudiciu moral nu constituie o despăgubire echivalentă suferințelor cauzate.

Astfel, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre a instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara eroarea de drept în cazul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar conform pct. 10) alin. (1) al aceluiași articol, în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

În acest context, instanța de recurs relevă că, potrivit art. 75 Cod penal, prin criteriile generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele stabilite de lege de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte.

Pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială a acestuia.

Colegiul penal lărgit remarcă că principalele elemente de care judecătorul (sau completul de judecată), trebuie să țină seama de fiecare dată când soluționează cauza penală și când alege categoria de pedeapsă conform normelor

generale prevăzute în art. art. 62-71 Cod penal, sunt termenul și mărimea acesteia conform limitelor fixate în articolul respectiv al părții speciale a Codului penal.

Limitele pedepsei, prevăzute în partea specială, sunt determinate de încadrarea juridică a faptei și reflectă gravitatea infracțiunii săvârșite.

Gravitatea acesteia constă în modul și mijloacele de săvârșire a faptei și depinde de scopul urmărit, de împrejurările în care fapta a fost săvârșită, de urmările produse sau care s-ar fi putut produce.

Termenul pedepsei, în afară de gravitatea infracțiunii săvârșite, se stabilește având în vedere și persoana celui vinovat, care include date privind gradul de dezvoltare psihică, situația materială, familială sau socială, prezența sau lipsa antecedentelor penale, comportamentul inculpatului până sau după săvârșirea infracțiunii.

Potrivit art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.

Deci, în caz de aplicare a pedepsei închisorii inculpatul beneficiază de reducerea cu o treime din maximul și din minimul prevăzut de sancțiune, fiind stabilite noi limite cu care trebuie să opereze instanța de judecată la stabilirea pedepsei.

Aceste criterii generale și speciale privind individualizarea pedepsei, nu au fost valorificate de către instanța de apel, care în această parte a menținut sentința primei instanțe, fiind stabilită inculpatului, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, termenul minim de pedeapsă prevăzut de art. 264 alin. (5) Cod penal.

Astfel, instanța de recurs reține că la stabilirea pedepsei inculpatului, instanțele de fond au reținut, pe lângă circumstanțele atenuante și circumstanța agravantă – provocarea prin infracțiune a unor urmări grave, însă fără a ține cont că, prin urmări grave se înțeleg daunele secundare (auxiliare), atipice pentru acțiunea sau inacțiunea respectivă care mărește considerabil nivelul de gravitate al infracțiunii săvârșite.

Mai mult, Colegiul penal remarcă că, pedeapsa aplicată infractorului trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată corect, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, prevăzute de art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

De asemenea, pedeapsa este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către inculpat, precum și de alte persoane.

Cu referire la latura civilă, Colegiul penal menționează că, în procesul penal

acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune. Pentru exercitarea acțiunii civile în procesul penal sunt necesare anumite condiții. În primul rând este necesar de constatat că infracțiunea a provocat un prejudiciu. Prejudiciul trebuie să fie material, moral sau fizic.

Legătura de cauzalitate între infracțiunea săvârșită și prejudiciul reclamat, reprezintă o altă condiție de exercitare a acțiunii civile.

Pentru a se pretinde repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, se cere ca acesta să fie cert. Caracterul cert al prejudiciului înseamnă că acesta este un prejudiciu sigur, s-a produs în realitate, poate fi evaluat.

Conform dispoziției art. 23 alin. (2) Cod de procedură penală, victima unei fapte care constituie componentă de infracțiune este în drept să ceară, în condițiile prezentului cod, pornirea unei cauze penale, să participe la procesul penal în calitate de parte vătămată și să-i fie reparate prejudiciile morale, fizice și materiale.

Art. 219 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că acțiunea civilă în procesul penal poate fi intentată la cererea persoanelor fizice sau juridice cărora le-au fost cauzate prejudicii materiale, morale sau, după caz, le-a fost adusă daună reputației profesionale nemijlocit prin fapta (acțiunea sau inacțiunea) interzisă de legea penală sau în legătură cu săvârșirea acesteia.

Persoanele fizice și juridice cărora le-a fost cauzat prejudiciu nemijlocit prin acțiunile interzise de legea penală pot înainta o acțiune civilă privitor la despăgubire prin: 1) restituirea în natură a obiectelor sau a contravalorii bunurilor pierdute ori nimicite în urma săvârșirii faptei interzise de legea penală; 2) compensarea cheltuielilor pentru procurarea bunurilor pierdute ori nimicite sau restabilirea calității, aspectului comercial, precum și repararea bunurilor deteriorate; 3) compensarea venitului ratat în urma acțiunilor interzise de legea penală; 4) repararea prejudiciului moral sau, după caz, a daunei aduse reputației profesionale.

Astfel, se remarcă că acțiunea civilă poate fi înaintată în orice moment de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești și aceasta poate fi înaintată în numele persoanei fizice sau juridice de către reprezentanții părților vătămate recunoscute ca părți civile în procesul penal, prin ordonanța organului de urmărire penală ori prin încheierea instanței de judecată, care judecă cauza ca prima instanță.

În conformitate cu prevederile art. 220 alin. (1) Cod de procedură penală, acțiunea civilă în procesul penal se soluționează în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. Normele procedurii civile se aplică dacă ele nu contravin principiilor procesului penal și dacă normele procesului penal nu prevăd asemenea reglementări.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel la emiterea deciziei, nu a respectat prevederile legale întru adoptarea unei soluții întemeiate în latura civilă, pronunțând o hotărâre pripită prin care a dispus menținerea soluției primei instanțe în partea prejudiciului material, potrivit căreia acțiunile civile depuse de Simion Mișcoi și Oleg Vitliuc, au fost admise în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile, invocând că, pentru a stabili exact suma despăgubirilor

cuvinte succesorilor părților vătămate, este nevoie de a fi amânată judecarea cauzei, motiv pentru care se menține soluția instanței în această parte.

La caz, se reține că, atât succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi, cât și succesorul părții vătămate Cristina Vitliuc, Oleg Vitliuc, au depus, în cadrul ședinței de judecată, în prima instanță, acțiuni civile privind încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin infracțiune, la care au fost anexate înscrisuri, dar care însă nu au fost examinate.

Potrivit art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală, o dată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Totodată, alin. (3) art. 387 Cod de procedură penală, stipulează că, în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor cuvenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța civilă.

Astfel, la adoptarea sentinței de condamnare, instanța este obligată să examineze acțiunea civilă, pornită în cauza penală, să acorde părților cuvânt în privința ei, să expună în hotărâre opiniile lor și, referindu-se la legea materială, să ia una din hotărârile prevăzute în art. 387 alin. (1) Cod de procedură penală.

Relevantă în acest sens, este hotărârea CtEDO în cauza Tonchev vs. Bulgaria din 19 noiembrie 2009, prin care s-a constatat că prin nesoluționarea acțiunii civile, a fost încălcat art. 6 din Convenție, or, Curtea a considerat că, „...în situația în care sistemul intern permite reclamantilor să introducă o acțiune civilă alăturată procesului penal, statul are obligația să se asigure că aceștia se bucură de garanțiile fundamentale prevăzute în art. 6”.

La fel, Colegiul lărgit reține că, la fel, este pripită concluzia instanței de apel, prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului în beneficiul succesorilor părților vătămate a prejudiciului moral în sumă de câte 200000 lei pentru fiecare, și în acest context menționează următoarele.

Aprecierea prejudiciului moral se face în funcție de circumstanțele cauzei, unde este necesar să se ia în considerație valoarea nepatrimonială lezată, însemnătatea pe care o are această valoare pentru persoana vătămată.

Un alt criteriu constă în durata menținerii consecințelor vătămărilor, adică durata prejudiciului, deoarece urmările pot fi temporare sau permanente.

Durata menținerii consecințelor este un criteriu de apreciere a prejudiciului distinct de criteriul importanței. Un alt criteriu este criteriul intensității durerilor fizice și psihice. Aceasta depinde de valoarea lezată.

Cuquantumul prejudiciului moral cauzat victimei, urmează a fi apreciat de către instanța de judecată după intima convingere, care se întemeiază pe examinarea tuturor probelor în ansamblu și în funcție de circumstanțele cauzei.

În temeiul art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului

patrimonial.

Conform art. 1423 alin. (1) Cod civil, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Sub acest aspect, Colegiul penal constată că instanța de apel, la stabilirea cuantumului prejudiciului moral nu a acordat deplină atenție suferințelor succesorilor părților vătămate cauzate în urma săvârșirii infracțiunii, prin decesul părților vătămate.

Distinct de cele relatate, Colegiul penal menționează, că în temeiul art. 1423 alin. (1) Cod civil coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanță în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al făptuitorului prejudiciului și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea persoanei vătămate.

Așadar, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

Astfel, în absența unor criterii pe baza cărora să se poată realiza o cuantificare obiectivă a daunelor morale, acestea se stabilesc în raport cu consecințele negative suferite de partea vătămată, importanța valorilor lezate, măsura în care au fost lezate aceste valori, intensitatea cu care au fost concepute consecințele vătămării, măsura în care i-a fost afectată situația familială, profesională și socială.

În cuantificarea prejudiciului moral, aceste condiții sunt subordonate condiției aprecierii rezonabile pe o bază corespunzătoare prejudiciului real și efectiv produs reclamantului, ceea ce în cazul dat, în opinia recurenților, nu a fost făcut.

În consecință, instanța de recurs va admite recursurile ordinare cu casarea parțială a deciziei instanței de apel, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei și în latura civilă, cu dispunerea rejudecării cauzei în această parte, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină seama de motivele indicate în prezenta decizie, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice minuțios legalitatea și temeinicia hotărârii atacate și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

7.2. Referitor la recursul declarat de avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, în cazul în care se constată că recursul nu este întemeiat legal (este vădit neîntemeiat).

Colegiul penal reține că recurentul a indicat ca temei de casare pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de

apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, criticând hotărârile instanțelor de fond în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, considerând că în privința inculpatului urmează a fi aplicate prevederile art. 90 Cod penal, precum și decizia instanței de apel în latura civilă, în partea încasării prejudiciului moral, solicitând ca în această parte să fie menținută sentința primei instanțe.

În acest context, instanța de recurs ținând cont de argumentele expuse supra (pct. 7.1.), a ajuns la concluzia că motivele invocate de recurent sunt neîntemeiate, iar recursul ordinar urmează a fi respins, ca fiind inadmisibil.

7.3. Referitor la recursul declarat de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 14 iulie 2017.

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța este în drept să respingă recursul ca inadmisibil, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este peste termen sau inadmisibil).

Termenul de recurs este un termen procesual legal, durata lui fiind stabilită prin lege. El este absolut și are caracter imperativ, adică depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar dacă totuși recursul a fost declarat după expirarea termenului, el urmează a fi respins ca depus peste termen, cu excepția când întârzierea a fost determinată de motive întemeiate.

În conformitate cu prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Potrivit dispozițiilor art. 230 Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Analizând materialele cauzei, Colegiul penal constată, că la ședința de judecată din 12 aprilie 2017, a fost pronunțată decizia motivată în prezența succesorului părții vătămate, Simion Mișcoi, fiindu-i înmănată copia acesteia, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (*f.d.100, vol. IV*).

Așadar în speță, termenul de declarare a recursului conform art. 422 Cod de procedură penală, a început să curgă din 13 aprilie 2017 de la pronunțarea deciziei integrale, ultima zi pentru declararea recursului fiind 15 mai 2017, iar recursul ordinar declarat de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi a fost depus la 14 iulie 2017, prin urmare, a fost declarat peste termenul de 30 de zile stabilit de lege.

Astfel, rezultă că recursul urmează a fi respins ca inadmisibil, deoarece este declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Se resping, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de avocatul Valentin Guțu în numele inculpatului și de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 14 iulie 2017.

Se admit recursurile ordinare declarate de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tudor Cojocaru, de succesorul părții vătămate Cristina Mișcoi, Simion Mișcoi la 10 mai 2017 și de avocatul Radu-Ștefan Patrașanu în numele succesorului părții vătămate Cristina Vitliuc și succesorul acesteia, Oleg Vitliuc, în cauza penală în privința lui *Topchin Vladislav Xxxxx*, se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 martie 2017, în latura penală în partea stabilirii pedepsei și latura civilă și se dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest celelalte dispoziții ale hotărârii contestate se mențin.

Decizia este irevocabilă în partea respingerii recursurilor și nu se supune căilor de atac în partea rejudecării cauzei.

Decizia pronunțată integral la 21 decembrie 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Vladimir Timofti

Nadejda Toma

Constantin Alerguș